

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE

**REPERE METODOLOGICE PENTRU APLICAREA
CURRICULUMULUI
LA CLASA A X-A**

ÎN ANUL ȘCOLAR 2022-2023

DISCIPLINA: ARTA ACTORULUI
[CURRICULUM DIFERENȚIAT]

Filiera vocațională
Profil artistic
Specializarea: Arta actorului

București, 2022

CUPRINS

I. Scop

II. Premise

III. Context

IV. Planificarea calendaristică, Evaluarea gradului de achiziție a competențelor din anii anteriori și Recomandări pentru construirea noilor achiziții

V. Repere metodologice

VI. Aplicabilitatea reperelor metodologice

VII. Recomandări și măsuri

VIII. Bibliografie

IX. Autor: Nicoleta Brânzia

Repere metodologice pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar

2022-2023

I.Scop

Elaborarea reperelor metodologice în anul școlar 2022-2023, specializarea *Arta actorului* are ca scop sprijinirea profesorilor în aplicarea programelor școlare pentru clasa a X-a, pentru disciplinele de specialitate practice și teoretice.

Utilizarea noilor tehnologii în activitățile de predare-învățare-evaluare din perioada pandemică a evidențiat și mai mult ponderea imaginii în procesul de comunicare și relaționare cu școala, cu lumea și cu mediul social, motiv care i-a determinat pe profesori să regândească procesul didactic în maniera de a-l face compatibil cu noua modalitate de comunicare facilitată de platformele digitale, dar și în formula participării directe.

Sunt necesare în continuare în procesul de instruire didactică în anul școlar 2022-2023, să fie identificate de către profesorii de *Arta actorului* de modele funcționale prin care elevii clasei a X-a, părinții sau alte resurse din comunitatea locală, pot contribui la realizarea educației în participarea directă, dar și în perioade de restricții.

Noua structură modulară a anului școlar 2022-2023, va fi o provocare pentru toate cadrele didactice în contextul noii reforme curriculare din România, intenționată ca o reformă care să răspundă nevoilor de schimbare accentuată și accelerată a învățământului preuniversitar, din nevoia de a valorifica o nouă concepție asupra curriculumului școlar și crearea unui nou Cadru de Referință modular pentru proiectarea, implementarea și evaluarea curriculară, documente curriculare moderne și condiții de implementare sistematice și unitare. Acest nou Cadru de Referință modular se va baza pe proiectarea instruirii pentru formarea competențelor, respectându-se în continuare de către profesorii de specialitate a programelor și planurilor cadru de specialitate teoretice și practice pentru specializarea *Arta actorului*, în vigoare.

Fiecare profesor de specialitate va avea libertatea și flexibilitatea de a-și planifica și organiza activitatea în format modular conform structurii anului școlar 2022-2023, fiecare modul dezvoltându-se ca o unitate autonomă de instruire, cu alocarea numărului de ore necesar fiecărei teme stabilite prin programă, funcție de potențialul grupelor de elevi (nivelul de acumulare constat prin evaluări parțiale la finalul fiecărei de curs) și evaluarea prin note la finalul fiecărui modul.

În anul școlar 2022-2023, curriculumului organizat modular face ca fiecare modul să se dezvolte ca o unitate autonomă de instruire. Numărul de note acordate trebuie să fie corelat cu numărul de ore alocate fiecărui modul în planul de învățământ, precum și cu structura modulului, de regulă, o notă la un număr de 25 de ore. *Numărul minim de note acordate elevului la un modul este de două.* Media unui modul se calculează din notele obținute pe parcursul desfășurării modulului. Încheierea mediei unui modul care se termină pe parcursul anului se face în momentul finalizării acestuia.

La fiecare disciplină de studiu/modul se încheie *anual o singură medie*, calculată prin rotunjirea mediei aritmetice a notelor la cel mai apropiat număr întreg. La o diferență de 50 de sutimi, rotunjirea se face în favoarea elevului. Mediile se consemnează în catalog cu cerneală roșie.

II. Premise

Conform programei școlare în vigoare pentru specializarea *Arta actorului*, discipline practice și teoretice, clasa a X-a, aceasta este centrată pe :

1. Competențe generale (a. Aplicarea și utilizarea caracteristicilor propriei personalități a principiilor *Artei actorului* în situații diverse; b. Exprimarea opiniilor civice în crearea de scenarii dramatice sau dramatizarea unor texte literare), Competențe specifice (a. Exersarea atenției, a concentrării, a memoriei, a coordonării, a promptitudinii, a imaginației, a sincronizării, prin jocuri simple; b. Formularea de scenarii de teatru inspirate din situații reale de viață sau dramatizarea unor texte literare) și Conținuturi (a. Jocuri teatrale simple și exerciții de improvizație lucrate individual și în echipă; b. Utilizarea metodelor de scriere creativă și dramatizare a textelor literare pentru elaborarea textelor dramatice).

2. Profilul absolventului secției de *Arta actorului*, după cei 4 ani de studiu, ne prezintă beneficiarul abilităților dobândite în dezvoltarea personală: creativitate și simț artistic; dicție și memorare; comunicare clară verbală și non-verbală; ascultare indicațiilor; lucrul în echipă; organizarea și gestionarea timpului prin lucrul individual și în echipă într-un mediu dinamic; automotivat și autodisciplinat; coordonare motorie și rezistență fizică.

În urma susținerii examenului de certificare a competențelor profesionale, absolventul secției de *Arta actorului*, poate avea în continuare ca și în prezent, calificarea de *Instructor de teatru*, cu posibilitatea de a putea profesa cu studii medii (conform CAEN: 85=Învățământ: 851-Învățământ preșcolar, 852- Învățământ primar, 8551- Învățământ recreativ –*Animator de timp liber*, 8552- Învățământ în domeniul cultural: teatru- *Instructor de teatru*, 8559- Alte forme de învățământ n.c.a., 900=Activități de creație și interpretare artistică, 9001-Activități de interpretare artistică(spectacole)-*Organizator de spectacol*, 9002-Activități suport pentru interpretare artistică (spectacol)-*Referent artistic, Regizor de scenă/Regizor tehnic, Secretar de platou, Sufleur, Recuziter, Garderobier, Peruchier, Manipulant decor*, 9003- Activități de creație artistică-*Interpret, Prezentator, Crainic, Comentator, Speaker*, 9004-Activitate de gestionare a sălilor de spectacol-*Plasator, Supraveghetor sală*, 9329-Alte activități recreative și distractive n.c.a., 9321- Bâlciuri și parcuri de distracții)

Profesorul care predă disciplinele practice și teoretice specializarea *Arta actorului*, la clasa a X-a, are libertatea contextualizării programei școlare și proiectării unor parcursuri de învățare specializată personalizată, conducând la o diversitate a abordării programei.(elaborarea planificării calendaristice și proiectarea unităților de învățare în funcție de contextual generat de clasa de elevi, iar orice achiziție depistată a fi insuficient structurată la începutul clasei a X-a, să fie consolidată printr-o abordare care reconectează competența specifică încă neasimilată anterior de elevi, la curriculumul în curs).

III.Context

- Adaptarea în continuare și în anul școlar 2022-2023, a profesorilor și elevilor la predarea și învățarea în format direct, dar și online, la utilizarea tuturor resurselor și materialelor în format direct și digital.

- Oportunitatea generată de prezența interesului elevului pentru procesul de instruire practică în format direct în atelierul de specialitate *Arta actorului*, dar și utilizarea în continuare a platformelor și resurselor educaționale de comunicare online care dă posibilitatea profesorilor și elevilor de utilizare ca folosire în continuare a platformei Classroom de transmitere de informații, teme etc. și notare, dar și a altor canale și platforme digitale ca material didactic (vizionare de genuri de spectacol, înregistrări de piese de teatru, cinematografice etc.

- În procesul de de instruire artistică în format direct a specialității *Arta actorului*, atât

profesorii, cât și elevii ar trebui să continue contactul cu mediul online mod în care aproape toate resursele culturale și științifice sunt accesibile, mediul virtual dezvoltând la utilizatori profesori și elevi, modalități care impun o nouă abordare a procesului de învățare și comunicare, o abordare care trebuie să se concentreze pe fluiditate, adaptabilitate și aplicabilitate. Astfel, o concentrare asupra înțelegerii jocului teatral, a spectacolului de teatru din punctul de vedere al modalităților prin care acestea sunt generate, devine eficientă și este cu atât mai necesară unei decodări corecte, complete și coerente a principalei legături cu mediul înconjurător și social, imaginea care se comunică pe sine și își transmite conținutul devine, la nivel cotidian, principalul instrument de expresie personală.

- Centrarea pe calitate sunt recomandări care să promoveze și să susțină procesul didactic, progresul autentic, interacțiunea și implicarea profesorilor și elevilor în format direct. Este de preferat pentru profesorul de *Arta actorului*, să se reorienteze către rolul programelor școlare în a (re)organiza un parcurs de învățare, în a distinge ce e necesar, ce e util și ce poate fi evitat din multitudinea de materiale auxiliare și de sugestii de utilizare a diverselor resurse.

IV. Planificarea calendaristică 2022-2023, Evaluarea gradului de achiziție a competențelor din clasa a IX-a și Recomandări pentru construirea noilor achiziții în clasa a X-a

Realizarea planificării calendaristice pentru clasa a X-a în anul școlar 2022-2023, specializarea *Arta actorului*, se va face plecând de la estimarea achizițiilor dobândite de elevi la finalul clasei a IX-a.

- Testarea/ Evaluare inițială orală și scrisă a elevilor pe baza Interviului, testare scrisă, probe de evaluare practică etc. prin care profesorul poate anticipa și identifica discontinuități între achizițiile potențiale la sfârșitul clasei a IX-a și cele așteptate la nivelul clasei a X-a.

- Realizarea unei noi planificări de specialitate în funcție de rezultatele testării/evaluării inițiale, se va face prin reperele metodologice care vor propune modalități de sprijin pentru profesorul de *Arta actorului* pentru nivelul de achiziții existente și pentru structura componentelor încă neasimilate și identificate la elevi, prin activități specifice specializării (jocuri teatrale și exerciții de improvizație) de tip remedial, incluse în planificarea anuală și semestrială.

- Elaborarea unor seturi de sarcini de evaluare adaptate pe niveluri (minim, mediu, ridicat) care vizează competențele generale și specifice disciplinei *Arta actorului*, având rolul de a fundamenta programa și pe baza activităților de învățare remedială, centrare pe competențe și conținuturi.

V. Repere metodologice

1. Repere pentru planificarea calendaristică pentru anul școlar 2022 – 2023, clasa a X-a, specializarea *Arta actorului*:

- consultarea planificării calendaristice anterioare și sesizarea elementelor insuficient structurate, asimilate și neconsolidate de elevi în anul școlar anterior;

- identificarea avantajelor legăturii create a participării elevilor în procesul de instruire în format față în față, cu mediul online și exploatarea pe viitor a accesibilității resurselor în format digital: vizionări de spectacole de teatru, teatru dans, operă, balet, circ etc, ecranizări după titluri de piese de teatru și texte din literatura românească și universale, ateliere interactive etc.

2. Recomandări pentru construirea noilor achiziții pentru elevii clasei a X-a, profil *Arta actorului*, în anul școlar 2022-2023. Exemple de activități:

- Rezultatele evaluărilor inițiale vor sta la baza proiectării demersurilor didactice ulterioare.

- Exemple de activități sunt sugerate în bibliografia prezentată în acest material: jocuri teatrale și exerciții de improvizație (Viola Spolin- *Improvizație pentru teatru* Bogdana Darie- *Jocuri teatrale de la A la Z*, Romina Boldășu- *Despre expresivitate corporală în arta actorului*, Bogdana Darie - *Curs de arta actorului*), scrierea și dramatizarea de scenarii de teatru (scrierea și dramatizarea de scenarii de teatru(Radu Apostol- *Teatru ca metodă. Teatru educational și Teatru social*, Mihaela Bors-*Teatru forum-. Perspective asupra rolului teatrului în raport cu societatea*), atelier cu un specialist (Mihaela Bețiu- *Elemente de analiză a procesului scenic*), studiul textului scris în vers și proză: fabula și povestirea (Bogdana Darie- *Basme și povești românești. Dramatizări pentru copii și adolescent și Arta teatrului pentru liceeni*), vizionarea online sau pe suport DVD de piese de teatru și ecranizări cinematografice după texte din dramaturgia și literatura românească și universală, ce urmează a fi studiate la disciplina de specialitate teoretică *Istoria teatrului universal și românesc*.

VI. Aplicabilitatea reperelor metodologice

Aceste repere se doresc a fi recomandări, fără a avea un caracter obligatoriu.

Profesorii vor stabili în funcție de context și propriul demers/plan/context, acțiunile necesare și oportune pentru a planifica, proiecta și desfășura procesul didactic în anul școlar 2022-2023, pentru clasa a X-a, la disciplinele de specialitate teoretice și practice, specializarea *Arta actorului* concentrându-se pe eficientizarea și pe identificarea celor mai eficiente metode de asigurare a calității instruirii, a dialogului care se crează între diferitele domenii ale culturii teatrale.

VII. Recomandări și măsuri

Recomandările și măsurile anului școlar 2022-2023, pentru clasa a X-a, specializarea *Arta actorului* se vor baza pe reperele metodologice care vor avea ca scop să faciliteze utilizarea procesului de predare-învățare-evaluare, în formula directă, față-n față, cât și în formula online atunci când este cazul (elevi scutiți medical, spitalizati, perioadă pandemică etc.), fiind modalități prin care se pot corecta decalajele inevitabile dintre programa de învățământ și predarea directă:

- moduri prin care profesorii să exploateze la maximum interesul pe care îl au în mod spontan elevii pentru informația accesibilă online, pentru interacțiunea cu diverse platforme sociale, de joc, de procesare a sunetului și a imaginii etc.
- moduri în care profesorii să stimuleze un dialog cu imaginea și cu tot instrumentarul său, de generare și de analiză.
- identificarea, analizarea și cuantificarea a riscurilor în ceea ce privește accesibilitatea, continuitatea și eficiența procesului de învățare.
- concentrarea pe abordări, conținuturi și activități care să eficientizeze procesul de predare- învățare-evaluare, restabilirea legăturii dintre materie și elev, remedierea pierderilor din învățare cauzate de suspendarea cursurilor și de absența resurselor în cazurile elevilor aflați în dificultate medicală.
- profesorii sugerează că pregătirea lor trebuie orientată în viitor nu numai spre conținuturile de învățare, ci și spre noile tehnologii în perspectiva integrării acestora, în cunoștință de cauză și cu folos, în procesul de învățare, cerându-se mai multă autoresponsabilizare, inventivitate și curaj decizional pentru a identifica soluții convenabile, în raport cu situațiile date, până la a primi de la factorii decidenți răspunsuri sau căi de intervenție didactică;

- profesorii trebuie să aibă mai multă încredere în propriile competențe pedagogice și în valoarea acestora pentru proiectarea activităților de învățare-predare-evaluare (Exemplu: revizuirea planificării în funcție de nivelul propriei grupe/clasă și posibilitățile elevilor ; centrarea pe esențial, pe aspectele semnificative din curriculumul prescris; realizarea unei distincții între ceea ce nu s-a asimilat în clasa a IX-a și ce trebuie remediat și acumulat în clasa a X-a ; pentru fiecare situație educativă, estimarea și precizarea duratei ; evidențierea competențelor specifice vizate/ asocierea unor obiective educaționale precise ; oferirea de suport și indicații complete pentru realizarea sarcinilor de lucru, clarificarea și precizarea manierei de comunicare de către elevi a rezultatului sau produsului activității și feedback pentru temele trimise).

VIII. Bibliografie

1. Apostol, Radu, *Teatru ca metodă. Teatru educațional*, UNATC Press, București, 2018-
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/Teatru_ca_metoda_Teatru_educational.pdf
2. Apostol, Radu, *Teatru social. Perspective asupra rolului teatrului în raport cu societatea*, UNATC Press, București, 2018 -
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/Radu_Apostol_Teatru_social.pdf
3. Bețiu, Mihaela, *Elemente de analiză a procesului scenic*, UNATC Press, București, 2018 -
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/Mihaela_Betiu_elemente_de_analiza.pdf
4. Boldășu, Romina, *Despre expresivitate corporală în arta actorului*, UNATC Press, 2019
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/Romina_Boldasu_Despre_expresivitate_corporala_in_arta_actorului.pdf
5. Bors, Octavia Mihaela, *Teatru forum. Ghid*, București, 2017,
https://www.anpcdefp.ro/library/Rapoarte%20C8%99i%20analize/Ghiduri_CONNECTOR_2017/Ghid%20Teatru%20Forum_RO.pdf
6. Burlacu I., Banu G., Carabin G., Cojar I., Fredanov B., Marcus S., Mărgineanu I., Stan S., Vasilescu P., *Arta actorului, vol. II*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1972
7. Ciocșirescu, Thomas, *Curs de vorbire pentru actori și formatori*, București, UNATC Press, 2017 -
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/Thomas_Ciocsirescu_Curs_de_vorbire.pdf
8. Ciocșirescu, Thomas, *Cuvântul în arta teatrului*, UNATC Press, București, 2018 -
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/Thomas_Ciocsirescu_Cuvantul_in_arta_teatrului.pdf
9. Darie, Bogdana (coord.), *Basmе și povești românești. Dramatizări pentru copii și adolescenți*, UNATC Press, București, 2019
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/bogdana_darie.pdf
10. Darie, Bogdana, *Curs de arta actorului*, UNATC Press, București, 2015
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/Curs_de_arta_actorului.pdf
11. Darie, Bogdana; Sehlanec, Romina; Jicman, Andreea, *Jocuri teatrale de la A la Z*, UNATC Press, București, 2018
12. Darie, Bogdana; Sehlanec, Romina; Jicman, Andreea, *Arta teatrului pentru liceeni*, UNATC Press, București, 2017
13. Darie, Bogdana; Sehlanec, Romina; Jicman, Andreea, *Jocuri teatrale. Manual pentru clasele V-VIII*, UNATC Press, București, 2016
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/Jocuri_teatrale_Manual_pentru_clasele_V-VIII
14. Dimiu M, Loghin G.D., Marcus S, Neacșu G., Moiescu V., Neveanu-Popescu P., *Arta actorului, vol. I*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1970

15. Gîlea, Marius, *Despre improvizație*, UNATCPress, 2018
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/MariusGilea_despre_improvatie.pdf
16. Gîlea, Marius, *Primii pași în arta actorului: curs practic*, București, UNATC Press, 2017
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/curs_Marius_Gilea-Primii_pasi_in_arta_actorului.pdf
17. Jianu, Magda; Jicman, Andreea; Sehlanec, Romina; Trifan, Bianca; Bădoi, Victor, *Gramatica prin jocuri teatrale*, UNATC Press, București, 2018 -
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/Gramatica_prin_jocuri_teatrale_ebook.pdf
18. Lucaci, Liviu, *Nașterea actorului*, UNATC Press, București, 2017
19. Muscalu, Dragoș, *Improv. Noțiuni de bază și exerciții*, UNATC Press, 2019 -
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/Dragos_Muscalu_Improv.pdf
20. Popa, Camelia (coord.), *Managementul grupului în pedagogia teatrală și cinematografică*, UNATCPress, 2019
https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/camelia_popa.pdf
21. Popa, Camelia, *Noțiuni de psihologia educației și managementul clasei de elevi*, UNATC Press, București, 2017 - https://www.unatc.ro/cercetare/pedagogie/pdf/CameliaPopa-Notiuni_de_Psihologia_Educatiei.pdf
22. Spolin, Viola, *Improvizație pentru teatru*, ediția 1999, UNATC Press, București, 2008 - <https://cuvintepresate.files.wordpress.com/2012/11/improvisation-for-the-theatre-viola-spolin.pdf>
23. Stanislavski, Konstantin Sergheevici, *Munca actorului cu sine însuși*, vol. 1 și 2, Nemira, București, 2018/2014
24. Scutariu, Irina, *Expresivitate în rostirea scenic, culegere de exerciții pentru obiectul vorbirii scenice*, Ed. Artes, Iași, 2011.
25. Stan, Sandina, *Arta vorbirii scenice*, Ed. Didactică și Pedagogice, București,
26. xxx *UNATC Journal of Drama Teaching*, UNATC Press, revistă de pedagogie teatrală, <https://unatcjournalofdramateaching.wordpress.com/>
27. Darie Bogdana, Popa Camelia, Suciu Rotariu Dana, Boldășu Romina, Jicman Andreea, Bădoi Victor, *Grup de lucru –Programă CDȘ "Laboratorul de teatru" pentru clasele X-XI*, UNATC, București, 2020.